

5271-1/2015-ETT
Budapest, 2015.január 20.

Elnök:

Dr. Mandl József
akadémikus

Alelnök:

Dr. Wittmann Tibor
egyetemi tanár

Titkár:

Dr. Csala Miklós
egyetemi docens

Tagok:

Dr. Muszbek László
akadémikus

Dr. Poór Gyula
egyetemi tanár

Dr. Sótonyi Péter
akadémikus

Dr. Vörös Attila
egyetemi magántanár

Az ETT Elnökségének és Humán Reprodukciós Bizottságának (HRB) állásfoglalása az in vitro fertilizáció sikerességének fokozását célzó beültetés előtti genetikai szűrés (PGS: preimplantation genetic screening) magyarországi alkalmazásáról

A tudományos technológiai fejlődéssel folyamatosan újabb és újabb eljárási lehetőségek nyílnak az emberi reprodukció befolyásolására. Ezeknek a technológiailag ma már kivitelezhető eljárásoknak egy része azonban súlyos visszaélésekre is alkalmat ad, és az egész világon ellenszenvet kelt (például a reprodukív klónozás, amit mindenütt tiltanak, vagy az utód neme alapján végzett szelekció, ami Kínában és Indiában súlyos demográfiai torzuláshoz – a nők számának csökkenéséhez - vezetett, ennek súlyos, társadalmi következményeivel). A technológiai haladás által kínált asszisztált reprodukciós lehetőségek egyébként is megosztják a közvéleményt. Jelentősen befolyásolhatnak például olyan alapvető, tradicionális értékeket, mint a család (béranyával és lombikbébi beavatkozással azonos nemű pároknak „saját” gyerekhez jutása stb.), vagy a szülők (például mitokondriális donor és petesejt donor különválásával egy lombikbébinek két „genetikai” anyja is lehet) fogalma. Az eljárások hihetetlenül bonyolult jogi helyzeteket, reprodukciós turizmust is eredményeznek (például különböző állampolgárságú szülők bérnyasággal egy harmadik országban, ahol ezt meg tudják oldani, jutnak gyerekhez, és őt aztán a hazájukban honosítani akarják). Ezért az egész világon nemcsak szakmai, hanem etikai megfontolások szerint engedélyezik az új reprodukciós eljárások bevezetését, illetve határoznak a bevezetés módjáról..

A magyar törvények szerint az ETT HRB illetékes abban, hogy állást foglaljon az új, etikailag vitatott humán reprodukciós módszerek alkalmazásáról. A fentiek szellemében az ETT a közvéleményt folyamatosan tájékoztatja állásfoglalások kiadásával. Az ETT HRB egyetért a magas ismétlődési kockázattal járó genetikai betegségek megelőzését célzó preimplantációs genetikai diagnosztika (PGD) indikációi szerinti alkalmazásával ott, ahol erre a jogszabályokban előírt minimumfeltételek rendelkezésre állnak. A preimplantációs genetikai szűrés (PGS) kapcsán azonban egyértelműen és egyhangúan állást foglalt arról, hogy ismereteink jelenlegi szintjén a beültetés előtti, genetikai vizsgálatokon alapuló szortírozást csak szakmai, etikai testület által jóváhagyott protokoll keretében tartja elfogadhatónak. Ezért a PGS-t az ETT – illeszkedve a nemzetközi szakmai, társadalmi testületek állásfoglalásaihoz – kutatási fázisban lévő eljárásként kezeli. Ezt a testületi állásfoglalást az egyik, Magyarországon működési engedéllyel rendelkező, magán egészségügyi szolgáltató vitatja. Az ETT Elnöksége az ETT HRB szakmai etikai véleménye alapján megerősíti, hogy továbbra sem támogatja a PGS hazai, rutinszerű alkalmazását, anélkül, hogy ennek pontos végzési szabályait megalkotnák, és engedély nélküli végzését illegálisnak tartja. Az ETT HRB várja a PGS végzésére

irányuló konkrét kérelmeket, és azokat el fogja bírálni. Támogatja, hogy az illetékes szakmai kollégium dolgozza ki a vizsgálatok feltételrendszerét.

Az ETT fontos feladatának tekinti az új tudományos felismerések egészségügyi hasznosításának támogatását, azonban tudatában van a kontroll nélküli, rutin alkalmazás súlyos veszélyeinek. Ez konkrét esetek megítélésében rendkívüli felelősséget és nehéz feladatokat róhat az ETT HRB-re.

Az ETT Elnökség és az ETT HRB állásfoglalása alapján

Dr. Kosztolányi György
ETT HRB elnöke

Dr. Mandl József
ETT elnöke